

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius, el. pristatymo dėžutės adresas 188604955
mob. tel. +370 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai

I 2025-11-21 Nr. 2-3972

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO

Pagal kompetenciją išnagrinėję pakartotinai derinti pateiktą [Lietuvos Respublikos Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymo Nr. I-1340 pakeitimo įstatymo projektą](#) (toliau – Įstatymo projektas), teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Siūlome performuluoti Įstatymo projektu nauja redakcija dėstomo Lietuvos Respublikos Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 str. 9 p. pateikiamą *uosto funkcinės paskirties* sąvokos apibrėžtį, kadangi dabar joje pateikiamas ne paaiškinimas, kas yra uosto funkcinė paskirtis, o tiesiog vardinamos tam tikros veiklos. Esant poreikiui, vietoje uosto funkcinės paskirties sąvokos, Įstatyme atskira nuostata tiesiog galėtų būti nurodoma uosto funkcinė paskirtis.

2. Įstatymo 2 str. 13 d. siūloma formuluotė nesutampa su aiškinamajame rašte pateikiama informacija, kur nurodoma, jog siekiant užtikrinti uosto veiklos saugumą, įtvirtinama, kad fizinio ar juridinio asmens ar kitos organizacijos ar jų filialo ar padalinio vykdoma veikla neturi prieštarauti nacionalinio saugumo interesams *ir turi atitikti uosto funkcinę paskirtį*, todėl turėtų būti tikslinama. Visgi, jei klaidinga informacija pateikiama aiškinamajame rašte, tikslintinas pastarasis.

3. Įstatymo 2 str. 21 d. siūlomoje viešosios uosto žemės nuomos teisės suteikimo procedūros (toliau – viešoji procedūra) sąvokos apibrėžtyje nurodoma, kad tai yra viešas uosto žemės nuomos teisės suteikimo būdas, vykdomas užtikrinant *viešojo administravimo principų* laikymąsi. Pažymėtina, kad šiuo metu galiojančio Įstatymo 2 str. 23 d. pateikiant analogiškos sąvokos apibrėžtį nurodoma, jog turi būti užtikrinamas ne viešojo administravimo principų laikymasis, o *nediskriminavimo, proporcingumo, skaidrumo, objektyvumo, aiškumo ir nedviprasmiškumo principų* laikymasis. Kadangi šie principai nėra identiški numatytiems Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 3 str., siūlomo pakeitimo poreikis turėtų būti pagrįstas aiškinamajame rašte, kartu įvertinant tai, ar tikrai visi VAI įtvirtinti viešojo administravimo principai yra aktualūs viešajai procedūrai (jei ne – turėtų būti nurodomi tik aktualūs viešojo administravimo principai).

4. Siūlomame Įstatymo 3 str. nurodomos uosto valstybinio valdymo institucijos. Visgi, Įstatymo 3 str. 4 d. minima ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija, kuri nėra minima Įstatymo 3 str. 1 d. (ir šio straipsnio pavadinime) vardinant uosto valstybinį valdymą

vykdančias institucijas. Atsižvelgiant į tai ir priklausomai nuo to, ar ši institucija dalyvauja uosto valstybiniame valdyme, arba atitinkamai tikslintina Įstatymo 3 str. 1 d., arba tikslintinas Įstatymo 3 str. pavadinimas, arba nuostata dėl Vyriausybės įgaliotos institucijos funkcijų apskritai pateiktina atskirame Įstatymo straipsnyje, pvz., Įstatymo 13 str. 5 d., kur priežiūros funkcija Vyriausybės įgaliotai institucijai jau yra numatyta.

5. Atkreiptinas dėmesys, jog Lietuvos Respublikos Konstitucijos 128 str. 2 d. nustatyta, kad valstybinio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo tvarką nustato įstatymas. Vadinasi esminės valstybės nuosavybės teise priklausančio turto (t. y. uosto žemės) nuomos sąlygos turi būti reglamentuojamos Įstatymu, Vyriausybė turėtų nustatyti tvarką, o ne sąlygas ar kriterijus. Pagal siūlomą Įstatymo 3 str. 2 d. 9 p. Vyriausybei pavedama nustatyti uosto žemės *nuomos sutarties sudarymo principus*. Aiškinamajame rašte prašome plačiau atskleisti pavedimo Vyriausybei nustatyti uosto žemės nuomos sutarties sudarymo principų poreikį ir šio pavedimo turinį, t. y. ką konkrečiai planuojama pavesti nustatyti Vyriausybei ir ar toks pavedimas atitiks minėtą Konstitucijos nuostatą (aiškinamajame rašte dabar galimai klaidingai nurodoma, jog uosto žemės nuomos sutarčių sudarymo principai yra esminiai teisinio reguliavimo klausimai, todėl juos turėtų nustatyti Vyriausybė).

6. Įstatymo 3 str. 2 d. 10 p. bei 25 str. pateikiamos nuostatos, susijusios su privačios nuosavybės paėmimu visuomenės poreikiams, kurias siūlome įvertinti ir patikslinti šiais aspektais:

6.1. pagal siūlomą Įstatymo 3 str. 2 d. 10 p. nurodoma, kad galima visuomenės poreikiams paimti *nekilnojamąjį turtą ir kitą su uosto veikla susijusį turtą*, o Įstatymo 25 str. kalbama tik apie *nekilnojamąjį turtą*. Šios nuostatos skiriasi, siūlomas reguliavimas yra nenuoseklus. Aiškinamajame rašte argumentai teikiami dėl poreikio nustatyti teisinį reguliavimą sprendžiant spragą, kai visuomenės poreikiams paimamas *kilnojamasis turtas*. Nekilnojamojo turto paėmimas visuomenės poreikiams reglamentuotas Lietuvos Respublikos žemės įstatyme bei Lietuvos Respublikos žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatyme. Todėl Įstatymo 3 str. 2 d. 10 p. bei 25 str. turėtų būti tikslinami, atsisakant nekilnojamojo turto minėjimo (nebent būtina nustatyti specialiąsias nuostatas) ir nuosekliai pateikiant nuostatas tik dėl *kito su uosto veikla susijusio turto* paėmimo visuomenės poreikiams.

6.2. Kadangi lieka neaišku, kas yra siūlomame Įstatymo 3 str. 2 d. 10 p. minimas *kitas su uosto veikla susijęs turtas*, siekiant teisėkūros aiškumo ši formuluoatė turėtų būti tikslinama (pvz., *kilnojamasis turtas, neatskiriamai susijęs su uosto veikla* ar pan.).

6.3. Pakartotinai¹ atkreipiame dėmesį, jog paėmimo visuomenės poreikiams tvarka (esminiai paėmimo visuomenės poreikiams elementai) turi būti reglamentuoti Įstatymu. Atsižvelgiant į tai, siūlome papildyti Įstatymo 25 str., jame nurodant, pvz., momentą, kuriam nustatoma turto vertė ir, esant poreikiui, kitas esmines šio privataus turto paėmimo sąlygas. Kartu įvertintina, ar siekiant sklandaus proceso, Vyriausybė neturėtų patvirtinti procedūrinių nuostatų dėl

¹ Žr. Teisingumo ministerijos 2025 m. spalio 23 d. rašto Nr. [1.6 Mr\) 2T-1118](#) (toliau - Pirminė išvada) dėl pirminio įstatymo projekto (žr. TAIS Nr. [25-14905](#)) 9 pastabą.

šio kilnojamojo turto paėmimo visuomenės poreikiams, atitinkamai papildant Įstatymo 3 str. 2 d. 10 p. ir (ar) 25 str.

7. Įstatymo 3 str. 3 d. 7 p. *susisiekimo ministrui* pavedama priimti sprendimus dėl teisės vykdyti veiklą laisvajame uoste suteikimo, jos sustabdymo, sustabdymo panaikinimo ar teisės panaikinimo, o šios dalies 9 ir 10 p. – dėl uosto įrenginio (terminalo) atitikties akto išdavimo, jo galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo. Tačiau pagal siūlomas Įstatymo 13 ir 27 str. nuostatas tuos pačius sprendimus priima *Susisiekimo ministerija* (nors Įstatymo 27 str. tai ne visada tiesiogiai nurodyta). Pažymėtina, kad iš Įstatymo nuostatų turėtų būti vienareikšmiškai aišku, ar tai ministro funkcija, ar šią funkciją galės vykdyti ir kitas ministro įgaliotas asmuo (tokiu atveju nurodytina *Susisiekimo ministerija*). Siekiant sistemiškumo, turi būti tarpusavyje suderintos siūlomos Įstatymo 3 str. 3 d. 7 ir 10 p., 13 str. ir 27 str. nuostatos. Pvz., siūlomuose Įstatymo 3 str. 3 d. 7, 9 ir 10 p. atsisakant funkcijų, nustatytų *susisiekimo ministrui*, susijusių su šių sprendimų priėmimu (kartu, siekiant aiškumo, Įstatymo 27 str. prie priimamų sprendimų visur aiškiai nurodant *Susisiekimo ministeriją*), nebent būtų nuspręsta, jog minėtus sprendimus visais atvejais turėtų priimti *susisiekimo ministras*.

8. Įstatymo 3 str. 3 d. 10 p. siūloma numatyti, kad *susisiekimo ministras* imasi veiksmų šioje nuostatoje nurodytiems sprendimams įgyvendinti bei užtikrinti. Visgi, lieka neaiškus (nei iš siūlomų Įstatymo nuostatų, nei iš aiškinamojo rašto) šios funkcijos turinys, todėl ši nuostata turėtų būti tikslinama. Kartu įvertintina, ar ši funkcija neturėtų būti numatyta *Susisiekimo ministerijai* (pvz., Įstatymo 27 str.), o ne *susisiekimo ministrui*.

9. *Leidimus* vykdyti veiklą laisvajame uoste pagal siūlomą Įstatymo 3 str. 4 d. išduoda Vyriausybės įgaliota institucija. Pažymėtina, kad Įstatymo apskritai daugiau niekur neminimi leidimai vykdyti veiklą laisvajame uoste, o pagal Įstatymo 13 str. *suteikiama (įgyjama) teisė* vykdyti veiklą laisvajame uoste, kurią pagal siūlomą Įstatymo 3 str. 3 d. 7 p. bei 13 str. nuostatas suteikia atitinkamai *susisiekimo ministras* arba *Susisiekimo ministerija*. Šios funkcijos Vyriausybės įgaliotai institucijai Įstatymo 3 str. 4 d. turėtų būti atsisakyta (kartu Įstatymo 3 str. 3 d. 7 p. ir 13 str. tikslinant pagal šios išvados 7 pastabą) arba atitinkamai tikslintini Įstatymo 3 str. 3 d. 7 p. ir 13 str.

10. Siūlomoje Įstatymo 4 str. 3 d. dėstomos uosto valdytojo funkcijos, o ne teisės. Atsižvelgiant į tai, šio straipsnio 3 d. atsisakytina jo 6, 8, 21 ir 22 p. Esant poreikiui, šios nuostatos galėtų būti pateikiamos kitose Įstatymo nuostatose arba performuluotos kaip funkcijos, o ne teisės (be žodžių „gali“, paliekant jas Įstatymo 4 str. 3 d.

11. Įstatymo 4 str. 3 d. 6 p. siūloma numatyti, jog uosto valdytojas gali nuomoti uosto akvatorijos dalį, reikalingą uosto žemės plėtrai. Kadangi pagal Konstitucijos 128 str. 2 d. valstybinio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo tvarką nustato įstatymas, Įstatymas turi būti papildytas nuostatomis dėl uosto akvatorijos dalies, reikalingos uosto žemės plėtrai, nuomos sąlygų. Kartu, siekiant uosto akvatorijos dalies, reikalingos uosto žemės plėtrai, nuomos proceso nuoseklaus sureguliuavimo, Vyriausybė galėtų būti įgaliojama sureguliuoti šios nuomos procedūrinius klausimus.

12. Siūlome aiškinamajame rašte pagrįsti siūlomo Įstatymo 4 str. 4 d. 7 p. poreikį (t. y. ar priešgaisrinę saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytų pareigų vykdymas nėra priskiriamas visų juridinių asmenų vadovams (žr. Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos

įstatymo 11 str. 3 d. 1 p.) ir toks reguliavimas nėra pakankamas?), arba šios nuostatos kaip perteklinės atsisakyti.

13. Kadangi siūloma Įstatymo 5 str. 2 d. iš esmės siūloma keisti reikalavimus asmenims, siekiantiems užimti uosto kapitono pareigas, aiškinamajame rašte turi būti išsamiai pagrįstas poreikis keisti šiems asmenims keliamus reikalavimus, taip pat nurodoma, kodėl siūlomi būtent tokie nauji reikalavimai. Atsižvelgiant į uosto kapitono ypatingų pareigų pobūdį ir tenkančias atsakomybes, aiškinamajame rašte plačiau pagrįstinas siūlomo reguliavimo pakankamumas uosto kapitono pareigoms užimti. Be to, kadangi keičiami reikalavimai asmenims, galintiems eiti uosto kapitono pareigas, siūlome įvertinti poreikį papildyti Įstatymo projekto 2 str. pereinamosiomis nuostatomis dėl jau pradėtų vykdyti iki 2026 m. balandžio 30 d. konkursų, jeigu tokių būtų, į uosto kapitono pareigas, taip pat dėl iki 2026 m. balandžio 30 d. į pareigas paskirto uosto kapitono atitikties siūlomiesiems naujiems reikalavimams (pvz., susijusiems su kalbos mokėjimu, studijų kryptimis).

14. Pagal siūlomą Įstatymo 5 str. 3 d. uosto kapitonas savo veikloje vadovaujasi uosto kapitono nuostatais, tačiau Įstatyme lieka nenustatyta, kas juos tvirtina. Įstatymo 5 str. 3 d. turi būti atitinkamai patikslinta arba šiuo reguliavimu papildyta kita Įstatymo nuostata.

15. Siekiant reguliavimo aiškumo bei nuoseklumo, taip pat sistemiškumo su Įstatymo 19 str. 2 d., pakartotina² siūlome įvertinti galimybę Įstatymo 17 str. 2 d. nurodyti, jog uosto žemės nuomos sutartis sudaroma ne ilgesniam kaip 50 metų laikotarpiui *arba koncesijos sutarties galiojimo laikotarpiui*.

16. Įstatymo 17 str. 5 d. siūlome suderinti su Koncesijų įstatymo 16 str. 2 d. formuluotėmis, pvz., vietoje *kai subnuoma yra būtina koncesijos sutarčiai įgyvendinti* įrašant *kai vadovaujantis Koncesijų įstatymu tai numatyta koncesijų sutartyse ir reikalinga jose numatytai veiklai vykdyti*.

17. Įstatymo 18 str. 5 d. siūloma numatyti, kad uosto žemės nuomos sutartyje turi būti numatyta, kad kai šio straipsnio 3 d. 1, 3 ir 4 p. numatytais atvejais uosto žemės nuomos sutartis nutraukiama, kompensacijos už žalą, patirtą nutraukus sutartį, nuomininkui nemokamos, *jei tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo nuostatomis*. Aiškinamajame rašte pagrįstinas tokios išimties poreikis. Be to, Įstatymo 18 str. 5 d. turėtų numatyti aiškią taisyklę dėl koncesijos atvejų, kuri būtų suderinta su Koncesijų įstatymu, o ne numatyti abstrakčią taikymo taisyklę.

18. Siūlomoje Įstatymo 27 str. 1 d. nurodyta, kad šio straipsnio nuostatomis įgyvendinamas Europos Sąjungos (toliau – ES) teisės aktas, nurodytas šio įstatymo priede. Atkreipiamė dėmesį, kad pagal Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus teikimo teisės aktuose reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2020 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 1R-72 „Dėl Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus teikimo teisės aktuose reikalavimų aprašo patvirtinimo“, 12 p., nuoroda į įstatymo priedą, kuriame nurodomi įgyvendinami ES teisės aktai, teikiama įstatymo pradžioje (nurodant įstatymo paskirtį, tikslus ir kitas bendrąsias nuostatas). Atsižvelgdami į tai, prašome atitinkamą nuorodą pateikti Įstatymo 1 str.

² Žr. Pirminės išvados 39.1 pastabą.

19. Pakartotinai³ siūlome įvertinti galimybę tikslinti Įstatymo 27 str. 9 ir 10 d., jose numatant, kad uosto naudotojai apie išduoto uosto įrenginio (terminalo) atitikties akto galiojimo sustabdymą bei galiojimo sustabdymo panaikinimą informuojami tą pačią darbo dieną, o ne per 2 darbo dienas.

20. Pažymime, kad, vadovaujantis Vyriausybės darbo reglamento⁴ 27 ir 32 p., suinteresuotų institucijų išvadoms ir suinteresuotų asmenų pastaboms ir pasiūlymams dėl teisės aktų projektų, kai pateikiami dideli (10 ar daugiau puslapių) ir (ar) sudėtingi teisės aktų projektai (nustatantys naują teisinį reguliavimą ar iš esmės jį keičiantys), pateikti turi būti numatytas ne trumpesnis nei 12 darbo dienų derinimo terminas, o išvadų dėl teisės aktų projektų pateikimo laikas pradedamas skaičiuoti nuo kitos darbo dienos po teisės akto projekto paskelbimo ir išvadas teikiančių subjektų nurodymo TAIS. Lydraštyje nurodyta aplinkybė, kad Įstatymo projektas yra įtrauktas į Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programą ir jo svarstymas Seime numatytas lapkričio mėnesį nepatenka tarp Vyriausybės darbo reglamento 28 p. įtvirtintų atvejų, kada galimas derinimas skubos tvarka. TAIS nurodytas Įstatymo projekto derinimo terminas – 5 darbo dienos – galėtų būti vertinamas kaip netinkamas. Netinkamo Įstatymo projekto derinimo termino nustatymas ir taikymas galėtų pažeisti Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 str. 2 d. 4 ir 5 p. įtvirtintus teisėkūros atvirumo, skaidrumo (kiek susiję su visuomenės ir interesu grupių teise dalyvauti teisėkūroje ir teikti pasiūlymus dėl teisinio reguliavimo) bei efektyvumo (kiek susiję su pareiga gauti ir įvertinti pasiūlymus dėl teikiamo teisinio reguliavimo tinkamumo) principus, o tai ateityje galėtų kelti abejonių dėl priimto teisinio reguliavimo atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai (Konstitucinio Teismo 2016 m. liepos 8 d. nutarimas Nr. KT22-N11/2016, 2019 m. balandžio 16 d. nutarimas Nr. KT12-N4/2019, 2021 m. birželio 7 d. nutarimas Nr. KT99-N9/2021). Atsižvelgus į tai, prašome užtikrinti tinkamą visų pastabų, gautų per Vyriausybės darbo reglamento 27 p. pirmojoje pastraipoje nustatytą 12 darbo dienų terminą, įvertinimą.

21. Teisės technikos ir redakcinės pastabos dėl Įstatymo projekto rengėjams perduotos darbo tvarka. Daugelis jų teikiamos pakartotinai, todėl maloniai prašome atsižvelgti į teikiamas pastabas ir atitinkamai patikslinti Įstatymo nuostatas, užtikrinant atitiktį teisės technikos reikalavimams.

Teisingumo ministrė

Rita Tamašunienė

Viltė Smalakytė, mob. tel. +370 671 90701, el. p. vilte.smalakyte@tm.lt
Justė Grigaitė, mob. tel. +370 618 51162, el. p. juste.grigaitė@tm.lt

³ Žr. Pirminės išvados 36 pastabą.

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento ir Ministrų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir kitų Vyriausybei pavaldžių ir atskaitingų viešojo administravimo subjektų norminių teisės aktų projektų rengimo taisyklių patvirtinimo“.